

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 a hová a lap szellemi részét megillető közlemények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Gyanusítás.

Kolozsvár, decz. 15.

Az ellenzéki pártoknak az indemnítási vita végén tanusított magatartásával a Bukott rendszérével kaczerkódó budapesti újságok sehogy sincsenek megelégedve.

Szokások szerint a gyanusítás fegyvereihez nyulnak és kigyót-bé-kát rákiáltanak az ellenzékre csak azért, mert a vita beszüntetésével módot nyújtottak arra, hogy a kormány zavartalanul teljesítthesse alkotmányos kötelezéseit és a parlament akadálytalanul intézhesse el a maga dolgait.

Ezek az újságok azt szerették volna, ha az ellenzék elháríthatatlan akadályt gúrdít az alkotmányos kormányzás útjába és ezzel teremt olyan zavaros állapotot, a melyben a lejárt rendszer hívei ismét halászhaszanak.

Am az ellenzék — igen helyesen — túllátott a szítán és nem állott rudnak arra a célra, hogy a zavargó elemek megbonthassák az alkotmányos rendet és belekeressék az országot egy újabb exlex állapotba és újabb bizonytalanságba, a melyből már egyszer — nagy áldozatok árán ugyan — de sikerült kivergődni.

Kétségtelenül igen jellemző a helyzetre, hogy az ellenzéki párt magatartását éppen azok a lapok ítélik el, a melyek még mindig visszazsereznik akarják a régi rendszert és az országra nézve azt tartanak kívánatosnak, ha ismét beállana a törvénytelen állapot és a zavargó elemeknek alkalmuk nyílna az áldatlan harcz folytatására.

Csak hogy most már ennek a küzdelemnek a folytatására sem ok nincsen, sem készség az emberekben arra, hogy felidézzék ezt a rendszert, a melynek megbuktatására irányuló küzdelmet a nemzet egész közvéleménye helyeselte.

Ma már csak éppen a zavargó elemeknek állhat érdekében az országot belekergetni a régi bizonytalan állapotba és sem a nemzetnek, sem az ellenzéknek semmi kedve sincs arra, hogy a vizet a zavargó elemek malmára hajtja és az ellenzéki párt csak a nemzet jól felfogott érdekében cselekedett, a mikor felhagyva a küzdelemmel az indemnítással szemben, lehetővé tette az alkotmányos kormányzást és a nyugodt parlamenti tanácskozást.

Hogy ez az elhatározás mennyire fáj a turbulens elemeknek és szócsoveiknek, itt adunk néhány szemelvényt, melyek nagyon is tanulságos dolgok és kellő világításba helyezik ezen elemeknek a szándékát és megvilágítják a harczmodorukat is.

A „Pesti hirlap” így ömleng:
 Rózsabokorban jött a világra és rózságyon lehelt ki lelkét. Az indemnítási vita rózsás bókokkal kezdődött és ma lágy, olvadó lyrai hangulatban ért véget. Közben volt mennydörgés, villámlás, zivatar, hó, fagy és fergeget, de a vége: csend, béke, égi malaszt.

Heine csufondárosan megírta, miként viszik a németek vesztőhelyre utolsó királyukat. Mind gázsrühába öltöznek és keservesen zokognak. Sir a kordély kocsisa, sirnak a porozók, zokog a bakó, zokognak a bírák. Így rakta kordélyra Széll Kálmánt a csöndesnek nevezett obstrukció. Milyen bókokat szórtak feléje, midőn megindult a vita. Dicsérték jellemét, nagy esztét, önfeláldozását, küzdeleimnek hősiességét. Könyvek patakja jelezte az utat, amely az obstrukció vesztőhelyéhez vezet. De mi jobb gyerekek vagyunk, mint Heine zokogó németjei. Az uton megsajnáltuk az elítéltet, kiemeltük a kordélyból, beültettük diadal-szekérbe és borostyánt fűztünk homlokára.

Ma Kossuth Ferencz a vita váratlan befejezése után a legnagyobb dicsőretekkel halmozta el a miniszterelnököket. Elismerte, hogy „becsület és tisztelgetésméltó igyekezete” a közélet bajait orvosolni. „Elismeréssel adózott azért, hogy a miniszterelnök elment az osztrák követelések tulajdajtasainak”. És végül kijelentette, hogy „a miniszterelnök bizonyos személyi varázsszal rendelkezik, mert tagadhatlanok az ő kiváló személyes tulajdonságai.

Széll Kálmánt annyira meghatotta ez,

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

hogy még Kossuth beszédje közben meghajította magát és örömtől kipirulva szólt: „Az elismerést köszönöm!” Majd válaszában bőkezűen viszonzta a hódolást és a dicsőretek visszahárította Kossuth Ferenczre, még pedig „őszinte érzéstől áthatva, egész ünnepélyesen.”

Hát tudjuk Lafontaine meséjéből, hogy a dicsőret néha takikának is beválik. De Széll Kálmán okos holló, aki ismeri a róla irt mesét. Ha dicsérik szép hangját, elfogadja a bókot, énekel is, akár órákig, de — előbb gondosan leteszi a sajátot . . .

Ime, ma is visszaadta a bókokat, de engedményt nem adott semmit. Kossuth Ferencz elmondotta beszédében, hogy a katonai javaslatok és a fölemelt civilista ellenében bizonyos ellenértéket követelt privát beszélgetésben a kormányelnöktől. De Széll nem ejtette ki szájából a sajátot. Nem ígért semmit magánuton és nem adott biztatást mai beszédében sem. A helyzet tehát változatlan.

A „Magyar Szó” így ír:

Jelige: Zengjed, óh Istenő a
 hős pelesű, Achilles
 szörnyű haragját! . . .

A halhatatlan Homéros hőskölteményének e soraival kezdjük a függetlenségi párt imént lezajlott dicsőséges harczának megénekeltét. Rémes háborut éneklünk, oly iszonyt, melyben maga a harcz istene, az újkori Ares, járt-kelt a képviselőház folyosóján, obstrukciós dühre izgatta a szélbali Menelausokat, Hej! mily vitézek valának az elszánt küzdők, a kik a kormány — ez új Trója — ellen szent háborura indulának. A választási mozgalmak hullámozó tengerén keresztül kedvező szél a képviselőházba vitte őket, hol megkezdették az öldöklő harcot: amaz újkori Páris tábora ellen, a kiszerencsés paktummal elragadta tőlük a nemzet reményét, Helenát. Viharzó indulattal jöttek ők, az egyes 48-as törzsök, hogy visszavivják a pártközi Helénát.

Obstrukció! kiáltás hangzott végig a hősök sorain. Ajkukról e szózat haragott: „Csalfa Páris, bizalommal fogadtunk körünkbe, bevezettünk a legbensőbb szentélybe, nem állítottunk vámsorompót Heléna hálszobájá körül, sőt magunk ajánltuk fel neked csendes paktummal és vám nélkül legföltetebb kincsünket. Reméltük, hogy érintetlenül és szeplőtlenül szolgáltatód nekünk vissza. De te, csalárd Páris, elvitörölztél vele, nem érted be vendégszeretetünkkel. Mos eljöttünk s haza akarjuk vinni a szeplőtlen Helénát.”

De gunyosan felelt vissza Páris: „Azt ugyan kereshetitek. Meg van az szeretve, a kit én szeretek. Szélbali Menelaus uraim, magatok kínáltátok nekem a paktumos hölgyet. S most már mit is érne nektek. Elhagadtuk már annak a — vámsorompóját.”

S dult a harcz. Ki győzné az Ilias nyomán felsorolni az obstrukciós hadjárat összes epikai részleteit. Oly nagy költő kellene e munkára, a milyen a Béka-egér-harcz szerzője volt, a kinek homéri kacajával kellene a dicső epizódokat kísérni.

A „Pesti Napló”.

Ez az újság is neki ment az ellenzéknek, s bár kissé szelidebb hangon. De mégis csak kontrárik a többieknek, s vezető cikkelyében így elmélkedik:

„Hangsúlyozzuk: nem az ellen van kifogásunk, hogy Széll Kálmán megkapta az indemnítást, de mélyen sajnáljuk, hogy a Kossuth Ferencz beszéde éppen ott adta föl az ország érdekét, ahol érdemet kavcsal magának a megóvására. Mert a mai napig Ausztriában még hitték valamiképpen, hogy Széll mégsem tehet a magyar parlamenttel, amit akar, mert ime, a függetlenségi párt a legnagyobb komolysággal a legkritikusabb helyzet felé hajította. A mai nappal odaát megszűnt ez a hit, mert ime: a függetlenségi párt hivatalosan bevallotta, hogy az egész akció csak demonstráció volt az osztrákok meggyőzésére, nem pedig igazi ellenzéki ostrom a kormány ellen. Sőt valóságos kormány-tábornak mutatja be magát azzal, hogy ezzel a látszólagos obstrukcióval a magyar kormányt akarta erősíteni Körber és a korona ellenében.

Hát ha ez volt a szándéka Kossuth Ferencznek, kár volt elárulnia. Mert ezután, még a legkomolyabb ellentállásra is, Bécsben csak mosolyoghatnak az elárult eselen: hiszen ez nem komoly, ezt Széll Kálmán csak megrendelte magának, hogy minket haraphasson.”

Nyilatkozat. Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

A napisajtó egy részét bejárta az a rosszakaratu híresztelés, mintha a felhatalmazási vita vége előtt én éjjel és titokban tárgyaltam volna a miniszterelnökkel. A leghatározottabban kijelentem, hogy ebből a híresztelésből egy szó sem igaz.

Kossuth Ferencz.

Az osztrák parlamenti helyzet. Bécsből jelenti tudósítónk: Szombaton délután minisztertanács volt, a mely több óra hosszat tartott. A konferencia tárgya a Reichsrath elnapolásának kérdése volt s egyuttal megvitatták az e részben szükséges intézkedéseket. Arról szó sem lehet, hogy a kormány most az ülésszak berekesztése végett előterjesztést tegyen az uralkodónak, már csak azért sem, mert nem futja az időből. A mi a cseh-német egyezkedő konferenciát illeti, a nagy pártok körében általános az az óhaj, hogy a kormány hivatalosan vegyen részt az egyezkedési tárgyalásokon.

A vita vége.

++++

A különböző mende-mondákkal szemben az országgyűlés függetlenségi és 48-as párt érkekezlete a következőket mondotta ki:

A párt az indemnítai vitát azon okból tartotta megszakítandónak, mivel már a vita megszakításánál is az volt az elhatározása, hogy az ex lex állapottal semmi szín alatt sem hozza viszonylatba az országot. Ezen álláspontjának megfelelőleg szükségesnek tartotta az általános vita befejezésénél megállani és nem vinni át a részletekre a hosszas és beható tárgyalást, mert ezzel a párt állásfoglalása obstrukciós színezetet öltött volna, másrészt pedig, minthogy a horvát provizórium és a nemzetközi szerződés folytán időhöz kötött czukortörvényjavaslat még ez évben letárgyalandók és ebben az évben törvényre emelendők. Ennek következtében már elérkezett az utolsó óra, hogy a hat hetes vita abbahagyassék, bár a pártot még további vitakozása sem merítette volna ki.

A Magyarország a Bánffyisták és sajátok felsüléről a következőket írja:

A képviselőház már napirendre tért az obstrukció befejezése folytán előálló helyzet fölött. A képviselők nyugodtan tárgyalják azokat a nagyfontosságú eseményeket, amelyek a legközelebbi jövőben előállhatnak. Érdekes megfigyelni különben azt a bosszúságot, amit a Bánffyistáknak a saját felsülésük okozott. Sem a folyosón, sem a sajtójukban nem titkolhatják affeleit bosszanzokodásukat, hogy Kossuthék föl nem ülték az ő biztatásainak. Most prűszkölnék és gunyolják Kossuth Ferenczet, aki szerintük „beadta a derekát”, hogy a Bánffyéknak kedves obstrukciót tovább vinni nem engedte. Mily kárörömmel lesték már ezek azt a percet, amikor a kormányzás megakadt, ismét bekövetkezik az ex-lex és így be lesz igazolva, hogy Magyarországon békés és tisztességes eszközökkel kormányozni nem lehet. Most hosszú orral kovályognak hie-veik a folyosókon, lapjaikban pedig hasábszármra ontják a piszkolódásokat azok elleni akik nem támogatják az ő obszerván törökvéseiket. Ezek a jó urak az eszközökben most sem válogatósak. Kossuth Ferencz egy hazugságukra a szombati ülésen mutatott rá, de azok abból bizonyára ki nem fogynak. Hisz az volt kenyérük akkor is, mikor a régi korszak virágjában volt, hát még most, amikor nincs már egy józan ítélő ember sem az egész országban, aki visszaszarná uralmukat. A felsülés felett való bosszúságuk tehát legfeljebb csak arra való, hogy jót nevéssen a politikai világ a Bánffy-féle trupp keserves jajongásai felett.

Kossuth és Rákóczi.

++++

Vita a t. Házbán.

Budapest, decz. 14.

A Ház tegnapi ülésén következett a vármegyék föliratának a tárgyalása, a melyekben Rákóczi, Thökölyt és Bercsényit megbecstelenítő 1687. évi V. és 1715. évi XLIX. törvényekkel törlesztést kéri. Másrészt Kossuth Lajos 1848. évi beszédeinek és érdemeinek törvénybe iktatását kéri.

Előadó a kérvénybizottság amaz in-

ditványát terjeszti elő, hogy a kérvények a miniszterelnök útján adassanak ki a kormányoknak.

Szederkényi Nándor: A kérvény tartalma most már ismeretes a Ház előtt. 19 törvényhatóság járult hozzá és kéri a képviselőházat, hogy történetünknek e nagy emléket ne hagyja tovább törvénykönyvünkben olyan kifejezésekkel illetni, a melyek előtt minden magyar embert, a ki a történetet végigigondolja és a ki a történelemnek illető lapjára tekint fájó érzés kell, hogy elfogja, a midőn látja, hogy éppen azokkal a férfakkal történik ez, a kik hazájuk szertetének szentelt életüket a haza iránt való hűségben, élni és halni tudásban fejezték be. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Azt hiszem, ha az érzelmek ezen hurjait itt önk előtt pengetném, azt a hitet keltetném fel, mintha önk nem így gondolkodnának. pedig nem hiszem, hogy legyen magyar ember e hazába, a ki másképp érezhet. (Ugy van! Ugy van!) a szélsőbaloldalon. Magyar emberek mindig fájó érzéssel kell erre gondolni és ma, midőn 30 éves alkotmányos életünket éljük, azt hiszszük, megjött a pillanat, hogy enyhítsünk ezen Magyarország nagy emlékére gyalázó szavakat és töröljük ki azokat törvénykönyveinkből. Nem abban a modorban, mint a Bach-korszakban tették, hogy a 48—49-iki emlékek jegyzőkönyveit olvashatatlanokká mázolták. Nem ezt a kitörést értem, de azt, hogy emlékeinket adjuk meg azt, a mit megérdemelnék és használjuk fel az alkotmányos életet arra, hogy kötelezéseinket teljesítsük irányukban.

Ennél az oknál fogva kérem a t. képviselőházat, fogadja el azt az indítványomat, hogy husz vármegye kérvényét megfelelő törvény alkotása végett adják ki a miniszterelnök útján a kormányoknak. Ajánlom ezen indítványt a Ház becses figyelmébe. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: A tősgyökeres magyar városok mind pártolják a kérvényeket. A dolognál a vármegyék egy kissé zavarosan járnak el. Csak Szabolcs vármegye említi meg Rákóczi hamvainak hazaszállítását. A többi azért mellőzi ezt a kérdést, mert már erre a Háznak határozata van. Először utasította a Ház a kormányt, hogy a kérdésben jelenlegi elhatározást, másodszor pedig utasította, hogy a hamvak kikutatása és hazaszállítása iránt tegye meg az intézkedéseket. A hazaszállításnak semmi akadály nem volna. A kérdés akkor elaludt, de később fel-fel ujjalt több ízben. 1894-ben a Ház megújította egyhangulag a hamvak felkutatására és hazaszállítására vonatkozó határozatát. Reméli, hogy a miniszterelnök is kötelezőnek ismeri el magára nézve.

Kossuth istenkáromlásnak nevezte a Rákócziiról szóló törvénycikket. Hosszasan bizonyítja, hogy miért volt szükséges erre a törvénycikkre az akkori udvari pártnak. 1714-ben az utrechti béke után terjesztették elő ezt a törvényt, hogy törvényben jogilag is kimondassék Rákóczi javainak már tényleg előbb is megtörtént elkobozása. A miniszterelnök nagy szennypontját mosná le, ha hozzájúlna, hogy ez a törvénycikk eltöröltessék. A nemzet ugy is törölte ezt szívében már régen. Járuljon hozzá a kormányelnök, hogy Rákócziak, Bercsényiek, Thökölynek. Kossuthnak és a 48-as honvédeknek érdemei törvénybe iktattassanak és a Rákóczi hamvai hazaszállíttassanak. Szeretné, ha ősz fejjel egyik legnagyobb szabadsághősünk hamvai hazaszállítását még megérhetné. Pártolja Szederkényi javaslatát s a maga részéről azt a határozati javaslatot terjeszti be, hogy a kérvények pártolólág adassanak ki a kormányoknak a miniszterelnök útján. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Barabás Béla: Indítványozza, hogy a kérvények negyedik sorjegyzékében foglalt erre vonatkozó kérvényeket is most tárgyalják. (Helyeslés.) Támadja az előadót, mert nem azt javasolta, hogy pártolólág adassanak ki a kérvények a kormányoknak. 52. törvényhatóság nyújtott be kérvényt e tárgyban, ez az egész nemzet megnyilatkozása. Most a nyáron lenn volt egy társasággal Rodostóban, a prior meg is engedte, hogy a Rákóczi és Zrínyi Ilona sirjánál ünnepélyt tarthassanak. Még misét is szolgáltattak a prior. A fájó érzés keserűségével távoztak el onnan, mert Rákóczi hamvai idegen földben nyugosznak. Kívánja Rákóczi hamvainak hazaszállítását. Kossuth Lajos érdemei elől a miniszterelnök nem fgen zárkózik el, ictassák tehát törvénybe érdemeit. 1899-ben kérte a miniszterelnöket, hogy eszközölje ki a királynál; hogy a király is koszorút tegyen a aradi vértanúk szobránál. A képviselőház meg is jelen az aradi ünnepen, de a király nem tett koszorút a szoborra. Kéri a miniszterelnöket, hogy hasson oda a királynál — hogy a törvényhozás kezdeményezésével ismerje el a 48-as honvédek érdemeit. (Helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Thaly azt mondta a multkor, hogy a miniszterelnök ráér Bécsbe utazgatni, de nem ér rá Rákóczi hamvainak hazaszállításával foglalkozni. Ezt a vádat nem érdemelte. Beszélhet vele akárki, itt ma a házban 2-től 10-ig.

Lengyel Zoltán: Szóljon a tárgyhöz!

Széll Kálmán miniszterelnök: Az elnöknek van joga azt megállapítani, hogy a tárgyhöz szól-e vagy sem. (Zaj a szélsőbalon.)

Elnök (csenget); Csendet kérek. Ne zavarják a szónokot közbeszólásokkal.

Széll Kálmán miniszterelnök: Rendelkezésére áll Thalynak s a mi tőle telik, mindent megtesz Rákóczi hamvainak a hazaszállításá érdekében.

A Ház határozatát a hamvak hazaszállítására vonatkozólag fennállónak tekinti s ha Thaly utmutatással ellátja, mindent megtesz az ügy érdekében.

Szederkényi indítványát nem fogadhatja el. Minden nemzet történetében vannak gyászos események. Minden magyar bensőjében egész másképpen él Rákóczi emléke, mint az az 1715-iki törvényben van megörökítve. De mégsem egy egyszerű dolog, hogy neki fekdjünk most törvénykönyvünk revidálásának. Amit Szederkényi akar, azt nem tartan helyesnek. Kossuth Lajosnak nincs nagyobb tisztelője, mint szől; elismerte nagy érdemeit itt a Házban is. Az elismerés és hazafii hálaismerés koszoruját most másodszor teszi le Kossuth Lajos előtt itt a Házban. Kossuth Lajos, aki Debreczenben kimondta a detronizációt . . .

Barta Ödön: Jól tette!

Széll Kálmán miniszterelnök: . . . ezzel trónörökösödési törvényünk támadta meg, önmagával ellentétbe jutott. A korona miatt nem lehet még Kossuth érdemeit törvénybe iktatni. Az engesztelékenységet akarja mindeníteni. Ne a hazafias felbuzdulást, ne csak a fájó érzést tekintünk e kérdés megítélésénél. Ezért kéri, hogy a kérvényeket ne utasítsa, hanem egyszerűen adják ki a kormányoknak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Thaly Kálmán: Személyes kérdésben szóal fel és visszavonja határozati javaslatát.

Elnök: A vita folytatását a hétfői ülésre halasztja s az ülést 2 óra 20 perczkor beárja.

Az új országház.

++++

Karcolat.

Mikszáth Kálmán a „Vasárnapi Újság” legújabb számában a következő karcolatot írja az új országházról:

A „Vasárnapi Újság” még nem bonyolódott olyan lehetetlenségbe, mint mikor a Ház ismertetését tűzte ki czélul, összes tagjai arcképeinek csoportokban való időközönkénti bemutatásával. Mire a közepére ért, már addig egészen más a bemutatott eleje és a később be nem mutatott vége. Mert a Házat ugy kell képzelní, mint egy hordó bort, melyre rá van írva, hogy mely évől való termés, de a melyikből egyre fogyasztnak s új és folyton új borral töltik fel — míg végre az is megeshetik, hogy már mindig az 1901-iki termésnek fogják nevezni. De hátha nemcsak a bor változik — mint ezuttal történt, — hanem a hordó is! . . .

A Házat tehát lehetetlen alaposan bemutatni, mert nem mozdulatlan test.

Igaz másfelől, hogy az egész változás érdemileg alig jelentékenyebb, mint mikor a tőbe folytonosan más és más cserélt huznak, hogy tovább varrhasanak vele, — de az arcképek bemutatása szempontjából döntő jelentőségű.

Az előtt csak két nagy ur pusztította a Házát:

a) Király ő felsége, a ki hivatalokba nevezett ki képviselőket.

b) Halál ő felsége, a ki nem respektálva az immunitást, minden kikérés nélkül lekasztál ő nagyságaitak.

Most a nagyméltóságú kuria is odaállt harmadiknak és éppen úgy kiszakítja őket a parlamentből, mint a halál, azzal a kis különbséggel, hogy a halál azt mondja: „gyere!”, a kuria pedig azt mondja: „eredj!”

De ha tagok vesztettek is másfél év alatt az újdonszerűség zománczából, a szép, igazán világra szóló palota új érdeklődést kölcsönzött nekik. Tavaly még a kép is érdekes volt, ma a rájája a megámulni való. Grassalkovich hercegről mondják, hogy Mária Terézia előtt, ki Gödöllőn létekor meg akarta nézni, hogyan változik át a rák pirosra fűzés közben, szinarany fűzékben fűzet a közönséges rákokat . . . Ezt mondják a Grassalkovich aranyfizekéről és rákjairól, én azonban óvatos vagyok és semmit sem mondok a gyönyörű palotáról és az abban levő rákok . . . akarom mondani képviselőkről, kik csodálatos módon szinte ilyen aranyedénynek képezik a tartalmát, de annyit mégis merek mondani, hogy ezek ellenkezőleg nem lesznek ott benn vörösek, ők ott künn voltak vörösek s itt lassan-lassan színtelenekké válnak.

Hanem, a mi szép, az mégis csak szép s még a holt szunyog is értékes, ha (mint ritka müdarabokban látni) nemes borostyánkőbe szorult be a két képzésakor s mint ősvilági lény ebben az átlátszó kösírban pompázik.

Az új palotának sok nézője van most is mindennap (s így a képviselőknek is). Találgatják, kívül szebb-e vagy belül? Az ország nem tud betelni az új csodával. Idegenek is jönnek folytonosan. A háznyag nem győzi kalauzolni s zsebre rakni a bókákat: — Bajor Lajos kacsalábon forgó tündérvárkastélyai felül vannak mulva.

KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-utca 5. sz. Telefon 479.
 NAGY-VÁRAD, Zöldfa-utca. Telefon 374.

Kovács L. és Társa divatáruházaiban.

Holnap kezdetét veszi a **Karácsonyi Vásár**

Különs figyelmet érdemel a nagymennyiségű selyem, szövet, flanel, barchet, vászon és asztalnemű raktár, a melyek most eladásra kerülnek és karácsonyi ajándékoknak igen alkalmasok. Nagy választék női felöltőkben, valamint női és férfi fehérneműekben, téli tricok és harisnyákban.

A hölgyek sem elégszenek meg a karzati látnivalókkal (pedig sok csinos fiatal ember van odabent), el kíváncskoznak a képviselői folyosókra is s udvarias képviselő ismerősöi mindig akad, a ki élvezeti. Sokszor egész csoport urí asszonyt látni, kik áhítattal tipognak végig, mint a római képtárakban, nézelődve és mutogatva egyet-mást. Különösen a képviselői társalgót szeretnék magukkal vinni — szalonnak.

Maguk a képviselők is mind inkább alahagynak a panaszokkal és az új háza ellen, — holott eleinte szőrtőlődtek, berzenkedtek. Hiába, a megszokás állati vonás az emberben; a képviselő, az igaz, több valamivel az embernél, de a megszokásnak ő is reagál, — jobban, mint a hadtestparancsnokságnak. A megszokás tehát elsímtotta részben a panaszokat. Tartottak ugyan még zárt ülést is az új épület összes bajainak felsőmerése és orvoslása czéljából, volt szó, indítvány, beszéd elég, egyik ezt kívánta, másik éppen az ellenkezőjét, a mi arra mutat, hogy a bajokat még most sem ösmerték fel.

— És éppen ez a jó jel. Mert a hol a bajokat könnyű felismerni, ott az orvoslás igen nehéz, — a hol pedig nehéz a bajokat felismerni, ott az orvoslás igen könnyű.

Ez idő szerint már azok is kezdenek belenyugodni, a kik a 36 millió koronát sajátálták az új házért.

Ez legalább meg van és a mienk.

Ha pénzben volna meg, — elvinnék most ágyuknak.

Az ágyuk pedig igaz, hogy nagyobb szónokok, mint a képviselőink, de mit ér, ha nem a mi szájunk ize szerint bömbölnék,

LEVELEK.

Szaj- és körömfájás.

„A szaj- és körömfájás”, valamint „A sertéspiac” című s deczember 11-én kelt számban megjelentekre bátor vagyok a következtetéseket megjegyezni:

Igaz ugyan, hogy Kolozsvár vidéke — de sajnos, más hely is — szaj- és körömfájás, esetleg sertésvész miatt zár alatt van, igaz az is, hogy oly községek is vannak zár alatt, hol szaj- és körömfájás egyetlen esete sem konstátáltatott, de ezen állapot felett kár volt oly hamar pécázni törni. Megmondom miért: Először is a 89100 számú földmívelésügyi miniszteri rendelet kimondja, hogy a szaj- és körömfájással fertőzött községekhez 5 kilométernél köze ebb fekvő szomszédos községek zár alá helyezendők, vagyis veszkerültet alakitandók, mely intézkedést e betegség végtelen szállékony volta tesz indokoltá.

Sulyosan megvádolja az állatorvosok kart midőn a ragályos betegség megállapítását „rideg önzésnek” tartja és hogy aapidiját fokozzuk ezért „kell a vést konstátálni”.

Hát ez nincs így, jó Uram! Nekünk „nem kell” a vést megállapítani, mert ha a kiszállás alkalmával gyomorhurutot, vagy tüdőgyuladást állapítunk is meg, aapidiját kifizeik.

Hogy most jobban érzi a gazdaközönség az állategészségügyből felmerült bajokat, mint ezelőtt, az onnan van, hogy most van ki a betegség felismeri és ki azt javaslatát végrehajtásával gyógyítani és megszüntetni igyekszik.

Aztán oly lelkiismeretlen, oly pénz-hajhász embereknek tart Ön minket? Nos hát mondhattam, hogy a m. kir. állatorvosok nem azok. Először is, mert nem azok; másodszor, ha akarnak lenni sem lehetnek. Az állatorvosi közszolgálat államotitásával oly szigorú felügyelet alá helyeztettünk, hogy ezen messziíremőn vétkes cselekvést, vagy mulasztást el nem követhetjük, — vagy ha mégis: állásunk abban a pillanatban elveszett.

Aztán kérdezek is egyet-mást a tudósítótul.

Ismeri Ön az erdélyrészi állatorvosok állategészségügyi felügyelőjét, Jakab László urat? Elképzelem Ön, hogy az ő szomszédságában ily visszaélések elkövethetők? — Higye el, hogy a mit teszünk, az szükséges.

Évek mulva, ha az ily szigorú állategészségügyi intézkedések után az állat-járványok megszűnnek, nem lesz panasz a gazdáknak, se hentesnek; most pedig e kettő közül talán a harmadiknak, a magyar kir. állatorvosnak van legrosszabb dolga; ki nem pénzvágtyból, hanem hivatásból és lelkiismeretesen — mondhattam éjjel-nappal — a gazdákat sulyosan érintő járványok megszüntetésén fáradozik s higye el nekem, munkánk fejében ily gyanúsítást, ily sulyos vádat nem érdemlünk.

Hosszu-Aszón

Ungár A.
m. kir. állatorvos.

Székelv-Kereszturi unitárius gymnasium ünnepe.

Sz.-Keresztur, decz. 12

A sz.-kereszturi unitárius gymnasiumnak f. hó 10-én kettős örömmünnepe volt. Ekkor tartotta tanári székfoglalóját dr. Szolga Ferencz, a földrajz és természetrajz r. tanára.

Ugyan ekkor adott kifejezést nyilvános és ünnepélyesen is a tanári kar és tanuló ifjuság érdemes igazgatója Sándor János iránt való meleg szeretetének, ki az unitáriusok e féltett kincsenél, egyik szemfényénél 31 év óta tanárodkodik igaz buzgósággal, ritka ügyszeretettel és ez intézetet már 26. éve igazgatja, ritka bölcsességgel, tapintatossággal.

Az ünnepély meghatóan, lélekemelően folyt le. Számosan voltak jelen.

Dr. Jankovich Pál isk. f. gondnok nyitotta meg. Megnyitója egy igazi ügybuzgó gondnok nagy tudásának, ügyszeretetének hű kifejezése. Gondnok, orvos, paedagogus és férfi beszélt e megnyitójában.

Utána dr. Szolga Ferencz tanár tartotta meg székfoglalóját. A természetrajznak paedagogia jelentőségéről szolt. Nagy tudásának, nagy készségének, nagy hű reproductiója értéke, tanulmánya.

A székfoglaló tanárát Sándor János igazgató üdvözlölte atyailag, meleg szeretettel. Üdvözlő beszéde gazdag vala paedagogiai érzékek és paedagogiai igazságokban.

Dr. Szolga Ferencz tanárnak székfoglalója alkalmával üdvözlőletet küldött a Székelyudvarhelyi m. kir. főreáliskola tanárának is, melynek ő egykoron jeles növendéke vala. E meleg üdvözlő iratot Raffay Domokos eszperes olvasta fel, a ki maga is melegen üdvözlő egyházköze nevében.

Erre Sándor János érdemes igazgató ünneplése következett. A tanárkar nevében Gombos Sámuel, vele egykori buzgó és kedves kartárs üdvözlölte meghatóan. Sándor János igazgatót és Gombos Sámuel tanárt 31 évi együttes tanárodkodás s még tanulói életből, az életpályára áthozott meleg baráti szeretet füzte szorosan egymáshoz. Igaz és hű barátok, de méltó kartársak is a lelkiismeretes, pontos munkásságban, tiszta erkölcsben, igaz emberségben, puritán egyszerűségben, haza, egyház iránti meleg szeretetben. Találónak, meghatónak is szöla üdvözlésében a kedves kartárs, a jóbarát kedves kartársához, jóbarátjához.

A tanárkar részéről egy díszes és értékes albumot nyújtott át. Az intézet tanárai fényképek alatt emléksorokban adták kifejezést igazgatójuk iránt való meleg szeretetüknök.

Gombos tanár a maga részéről is az igaz barátság további zálogánál egy szép élő virágot nyújtott át kedves kartársának, kedves igazgatójának.

Majd Raffay Domokos sz.-kereszturkőri eszperes Ferencz József unitárius püspök és a kolozsvári unitárius gymnasium igazgatója meglehangu üdvözlőletet olvasta fel.

Mindezek után Raffaj eszperes a sz.-kereszturi egyházkör, Aitjai János h.-almási lelkész a homorodi egyházkör, Osváth Gábor eszperes a fehérkőri egyházkör részéről, Lőrincz István lelkész a sz.-kereszturi unitárius egyház részéről üdvözlőletet méltóan és ékesen a derék és érdemes igazgatót.

Aitjai János üdvözlőletet fejezte ki a homorodi egyházkör részéről dr. Szolga Ferencznek. Üdvözlőletet nevezett egykorúknak kettős jogcimen hozta el és fejezte ki igazgatójának és dr. Szolga tanárnak, hiszen egyházkörünk szülötte mindkettő.

Az ifjuság részéről Vári Domokos tanuló ez alkalomra irt saját költeményét szavaltá el.

Siculus.

*

Temesvár, decz. 11.

— Magyarország Ausztria hűbérese. — Alakítsunk a védekezésre ligát. — A szesz-ipar fejlődése. — Gyárak, villamos vasút Temesvárt. — Szabolcska Mihály, mint temesvári városatyja. — A hideg és a vonatok késése. —

Mindig jól esik, ha utam Temesvárra visz. Gyönyörködöm abban a törekvésben, a mit ott két irányban látok. Egyik a gazdasági jólét felé, az ipar felkarolása által, a másik pedig a magyarosodás felé irányul.

Különösen szépen indították be a temesvári gyűjtő-gyár üzemét. A tölke, a mivel alapították, magyar. A vezetés magyar. A munkások a magyar föld szülöttei. A berendezés teljesen modern. A munkások ellátása humánus. A munkások a gyárban külön öltönyt kapnak, a miben napi munkájukat végzik. Külön öltözékben cserélők föl ruhájukat. A gyárban étkezőjük is van. Itt 1 krért kapnak levest, 3 krért főzeléket, kilonként 6—8 kr. előállítás árban kenyert. Gyári takarékpénztárunk is van. Ha már 9 koronát betettek, a 10-iket a gyár teszi be helyettük, hogy ösztönözze őket arra, hogy öreg napjaikra egy kis vagyon szerezzenek.

Ily gondos berendezés mellett is vesztély fenyegeti az Emke-gyűjtőt készítő gyárat. Az osztrákok nem akarják ennek megbocsátani, hogy merészeli Magyarország egyes fogyasztói testületét fölük elfoglalni. Ausztria gyárosai Magyarország fogyasztóközönségét hűbéresüknök tekintik. Nekünk magyaroknak, irthou gyárat alapítani, ipar-cikkeket gyártani nem szabad. Mi jobbgyárszaga vagyunk az osztráknak. Ő minket nyuz és ha érvényesülni igyekszünk, megsemmisít. Nála az uralkodás felettünk, könnyű. Az osztrák gyárosoknak fogyasztó területe egész Ausztria, egész Magyarország és ezen kívül Kelet és Nyugat, Észak és Dél ropant területe. A gyárak fennállása évszázakra vezethető vissza, A befektetés többnyire már a dédapánál amortizálódott. Az egyes munkásoknak már a nagypapja is bele születt a gyári foglalkozásba. Apa, anya, fiu, leányka a munkakört megie. A gyerekek is keresnek naponta néhány krt s ez hozzá adva a szülők keresményéhez, a munkás családnak megélhetést biztosít. A munkások a gyárhoz vannak kötve. Ha rossz az üzlet, leszállanak a munkabérek. A gyárhoz kötött munkások, jobb jövő reményében, türik a sovány esztendőket. Így könnyű az uralkodás. Ha megakarnak ölni 50—100 magyar gyárat, összetartva, szövötteknek ellene mind. Lenyomják az árakat annyira, hogy még ők is kárral dolgoznak. Néhány év alatt tönkre juttatják a magyar gyárakat. Azon túl szabad a vásár. Övek a terület. Az árak felcsigázását semmi sem akadályozza. Egykét év alatt, több évi veszteségüket fényesen behozzák. Szemünk láttára, így tettek tönkre az utóbbi időkben több gyárat. A mult század első felében az udvar beavatkozásával tették tönkre a kolozsvári czukorgyárat. Megölték a mult évszáz második felében a torozkői vasipart. Akkor még szük körben mozgott a magyar ipar fejlesztésére irányuló törekvés. Ma nagyobb arányokat ölt. Énnélfogva az ellen-akció is nagyobb erővel nyilatkozik meg. Egy óriási harcz ez, a melyben munkásaink ezreit akarják éhhalálra és kivándorlásra kényszeríteni.

Ez ellen védekezni hazafiui kötelesség. A védekezés körül le kell mondani a frázisokról és a pohárköszöntőkkel egybekötött „lelkes” akciókról. A bor tüze által felgyújtott szalmatűz itt nem használ. Nem görgető által megvilágított élőképekre, lármás csoportokra, hanem hazafiasan érezni tudó és kitartóan, öntudatosan, zajtalanul dolgozni tudó társaságokra van szükség.

A kik igaz hazafiak akarnak lenni, azok ne a forumon és ne a fehérszalmánál igyekezzenek mellüket verni, hanem az életben. A szónak, a frázisoknak a korszaka lejárt. Tace si face, azt mondják a mi „római” hazánkfiai. Ezt az egyet tanuljuk el fölük és cselekedjünk. Fogadjunk gyanus szemmel mindent, a mi osztrák sigyekzünk beszerzésainknél csak magyar árakat venni. Kezdjük szigorú vizsgálattal a gyufánál. A hang-

zatos feliratok és czimek ne téveszszenek meg. Az osztrák huncfut. Belopja árúját még a hazafias czélra alakult egylet czégre alatt is. Óvatosan kell tehát bírdni és nagyon kell ügyelni. Testületek szövöttekzenek, a melyek egymás érdekeit megvédjék. Magyar ipartelemek, gyárak legjobban teszik, ha igyekeznek ligaszerüen szervezkedni a védekezésre. Összetartva, ha kizárólag egymástól, hazai készítményt vásárolnak, megmenthetik a mai ipartelemek érdekeit. Ezzel megbecsülhetetlen szolgálatakat tehetnek a nemzetnek. Legkönnyebb módja volna hazánk közgazdasági felvirágzásának az önálló vánterület életbe léptetése. Ekkor urak volnának a magunk portáján, nem az osztrák gazda által ruházott cselédek. Am de ennek sem az uralkodóház előtt, sem az osztrák kormány előtt nem mer hangot adni sem Széll Kálmán, sem a többi v. b. t. és királyi tanácsosok, kamarások osztrák érdekek előtt hajlongó serege.

Lelekesítő az, hogy elejtve, zajtalanul dolgozó kiváló férfiakat talál az ember, a kik az ipart itt is, ott is elővinni igyekeznek. Így Temesvárt egy szerény megjelénésű kiváló férfi, Somló I. Sándor dolgozik mint igazgató egy szeszgyárban. Dél-Amerikában szerzett ismereteit értékesíti egész új rendszer szerint a magyar szesz-ipar fejlesztésére.

Temesvárt különben hála dr. Telbisz Károly dr. kir. tanácsos polgármester gondosságának, életerős gyárak egymásután keletkeznek.

A különböző városrészeket ott villamos vasut köti össze. Ezek a közlekedés olcsó és minden 5 perczen indulnak.

A temesváriak büszkék Szabolcska Mihályra a költő papra, kit az egész nemzet tisztelt. Ott létem alatt nagy tisztelettel nyilatkoztak róla, minden körben. Beválasztották városatyának. Had legyen egy a sok közt, a ki a reális, részben önző törekvéseket ideális, poetikus színekkel vegyíti a szürke gyűlésekben.

Félnapi időzés után a fagy miatt alapos kíséssel ezekkel a gondolatokkal tértem vissza a fővárosba, Temesvárról.

Szemlélt.

Magyar Vörös kereszt-egylet.

Igazgatósági ülés.

A mult hó végén tartotta a magyarországi vöröskereszt egylet igazgatósági ülését Bpsten. Az ülésen bejelentették a jövő évi költségelbirányzatot.

I. Várható bevételek, melyek a folyó kiadások fedezésére felhasználhatók: Választmányok és fiokegysületek beszoigáltatásai 20,000 kor., az egyesületi alap után befolyó kamatok 42,000 kor., adományok és két koronás tagdíjak 950 kor., ápolónői bevételek 30,000 kor., erzsébetkórházi bevételek 195,800 kor., a fel nem vett sorsjegyenymények kamata 6100 kor., hozzájárulás a tartalékalap kamataiból 4000 kor., összes bevétel 301,850 korona.

II. Kiadások: a központi iroda költségei 31,154 kor., a központi és vidéki raktárak 2390 kor., sebesültszállító oszlopok 3984 kor., egyéb különböző természetű költségek 1365 kor., rokkant katonák és vidéki kórházak segítése 24,300 kor., ápolónői tanfolyamok rendezése 12,450 kor., a budapesti ápolónői intézet és a vidéki kórházaknál alkalmazott ápolónők költségei 27,100 kor., erzsébetkórházi költségek 156,800 kor., szegény betegek segítése 35,000 kor., összes kiadások 294,513 korona.

E szerint bevéseli többlet 7337 korona lenne.

Szétmarczangolták a farkasok.

A virtuskodás halottja.

Brassóbol írják:

Borzalmas farkaskalandnak esett áldozatul Ausztriában Stokian Miklós gyári munkás. Az esetről tudósítónk a következőket írja: A napokban hire ment az azugi telepeken, hogy

esténként farkasok barangolnak a telepek között. Csütörtökön estefelől arról beszélgettek az egyik gyár munkásai, s közöttük Stokian Miklós. A munkások nagy félelemmel szoltak a fenevadakról, s egyre azt hagoztatták, hogy este még fegyverrel is vesztélyes járn.

— Eh mit, nem olyan veszedelmesek azok a farkasok, — szoltott Stokian, — egy szál bottal megküzdök egy sereg farkassal.

A munkások kételkedő megjegyzéseket tettek e nyilatkozatra, mire Stokian a virtuskodás hevéből elragadtatva kijelentette, hogy az éj egy részét a telepek közt fogja tölteni, hogy találkozzék a farkasokkal. S ugy is történt. Stokian egy jó dorongot vett magához és este 9 óra után kiindult a telepek közé. Jó ideig barangolt, mikor egyszerre vonítás, üvöltés töttete meg füleit, s rövid idő alatt három farkassal állott szemben. Stokian nem vesztette el lélekjelenlétét s a farkasoknak rontott. A fenevadak azonban erősebbek voltak s Stokian csakhamar leteperték. Két-ségeesen kezdett kiabálni a halálos veszedelemben forgó ember. A kiáltásra összecsozdultak a telepek munkásai s elriasztották a farkasokat. De már késő volt: a fenevadak kiszakították Stokian torkát s teljesen összemarcangolták. A szerencsétlen munkást halva szállították haza.

SZÍNHÁZ.

Egy párisi regény. Feuillet Oktáv drámája csekély érdeklődést keltett szombaton este. Pedig az előadás a lehető legjobb volt s a darab cselekvénye bár néha néha túlságosan elcseszti, a kissé hosszú párbeszédek — szerföltt érdekes. Tövélygi. T. Halmi Margit, Szakács, Laczkó kitünök voltak. Meggyeri Chevirál bankárja a művész régi és méltán dicsért alakítása. A többi kisbáb szereplő igyekezett méltó keretet nyújtani a fentemlített sokat tapsolt alakításához.

III. Richárd. Szépen telt házat csinált Schakespeare III. Richárd-ja, mint ifjusági előadás. A lelkes ifjak alig győzték tapsolni Szakács Andor igazi művészi nivón álló, szerfelett gondos és nagy tanulmányra való, remek alakítását, mely egyike a művész legjobb szerepeinek. — Az előadás előtt Seprődi János az ev. ref. kollegium tanára mondott tartalmas és tanulságos conferanszot.

Hunyadi László. Erkel elővülhetetlen szépségű magyar operája ment tegnap este a színházban, közepesen telt ház előtt. Az előadás főérdekességét Pichler Emil, az Operaház tagjának vendég szereplése képezte. Kellemes hangu tenorista, ki nagy könnyedséggel énekelte a czimszerepet. Hangja bár nélkülözi az imponáló erőt, de hajlékonyságával, simulékonyságával, zengzetességnél fogva nagyon alkalmas főké a lyrai részek tolmácsolására. A közönség élénk szimpátiával fogadta a vendéget, ki mellett a mieink közül Vécsei, Hunfi, Szabó Mariska, Sugár Aranka fáradoztak.

Fernande. Sardou nagyhatásu színműve, melyet szeptember havában, a Nyári Színházban elevenítettek fel, holnap kerül színre.

Karácsonyi álom. Gárdonyi Gézának. „A bor” kitűnő szerzőjének betlehemes-játékára. A „Karácsonyi álom”-ra, készül most a személyzet. A darab, mely a mult évadban került színre a budapesti Nemzeti Színházban, nemcsak költői nyelvezetével, de népies, bájosan egyszerű hangjával, zamatos magyarsággal egyaránt becses mű, mely irodalmi értéke mellett, színszerű s váltakozva komoly és vidám jeleneteivel állandó misor darabja lesz mindenkori a magyar színpadoknak. A „Karácsonyi álom” a színház egész személyzetének közreműködését igénybe veszi.

TÁRCSA.

A Leslie modelje.

A Gillian szerzőjétől.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.)

(5.)

II.

— Maga fáradságnak látszik — jöjjön velünk egy csésze teára — mondá vidáman.

— És Zilla, aki csak most kezdte érezni, hogy fáradt volt és éhes egy pillanatnyi habozás után megköszönte a szívesseget és a meghívást elfogadta.

— Én követni fogom önöket — mondá és hátra maradt.

— Leslie kifogást akart az ellen tenni és kérni őt, hogy menjen az ő oldala mellett, de Félix gyengén meg szorította a karját,

— Neki igaza van — mondá halkan. — Gyerünk!

— És Hunter átvezette Lesliet a park kapuján ki az utra.

— Hova vigyük? — Valamelyik hotelbe? — kérde Leslie halk hangon.

— Hotelbe! Nem — egy szerényebb étkező helyre — válaszolta Félix röviden. Itten körül bizonyosan találunk olyant.

Azonban, némi távolságra kellett menniök, mielőtt kíváncsúknak megfelelő hulyet kaptak. Leslie mindegyre hátra nézett, hogy lássa, ha vajjon Zilla követi e őket, de végre találtak egyet és a különös triász nem sokára egy kis kerek asztal mellett ült. Egy magas fiatal asszony, aki gyanakodó pillantásokat vetett Zillára, teát hozott. Egy tányéron sonk t, nyelvet és a Leslie rendeletére vajaz kenyeret.

— Éhes? — Remélem, hogy az, mert én éhes vagyok — mondá Félix hirtelen,

most történt először, hogy megszólította a leányt.

Ez a sonka nagyon jónak látszik. Leslie, nem próbálod meg.

— Nem ma este künt ebédelek — válaszolta Leslie, meglepetéssel nézve a barátját, amint az a sonka és nyelv szeleteket fel vágta és fogyasztotta.

— Én is azt cselekszem. A Daczekek ebédelek és tudva, hogy ott valószínűleg nem lesz olyan étel, amit meg lehessen enni — te tudod, hogy lady Daire egy Agnostica tehát az éhség gyötrelmei ellen biztosítom magamat — válaszolta Félix az ő szokott modorában és a sonkával végezve, a barátja csudálkozására, tényleg, pástétomot rendelt és kérte Zillát, hogy ossza meg azt vele.

— Későbbben, midőn Leslie a feleségének elbeszélte a Félix különcködésének ezt a kis példáját, a kedves arc elérékenyülését meglepetéssel látta.

— Laura — mondá — ha láttad volna ezt a pástétomot! Az az emészthetetlen kutyvalák nem enni való volt! Nekem csak rá nézni is csomórt okozott és ő tényleg élvezni látszott azt! — De ez hasonlít hozzá. Félix fura fickó — mindig az volt!

— Igen az hasonlít hozzá — mondá Laura. Ő látta, hogy a szegény leány az éhségtől volt kimerülve és gyomortherelést koczkatott, hogy azt példája követésére felbátorítsa és egy jó ebédben részesítse.

Csak nem gondolod, hogy ő azt valóssággal szerette tenni — tevő utánna.

Leslie egy pillanatig bámulva nézett reá, aztán egyet füttyintett.

— Szavamra mondom, erre sohse gondoltam! — Természetes — hogy az volt a célja.

Csudálom, hogy tetten nem láttam — előbb keresztl! — kiáltá.

— A férfiak sohasem látnak semmit — viszonzá Leslie. Ők olyan vakok, mint a denevérek!

Természetes, hogy az volt az oka és a

hogy monddá, ez hasonlít Félixhez — tevő utánna Laura merengő hangon.

— Ha Félixnek az ily szokatlan órában való étkezéssel az volt a jó szíve által sugalmazott célja, hogy Lesliené állította, hogy Zillát az étkezésre bátorítsa jó szándékát siker koronázta.

A leány reggel óta nem evett semmit. Gyengének éhesnek érezte magát és a teát a vajaz kenyérral együtt élvezte, de mindezek felett az előtte oly szokatlan hus táplálék jól ízelt.

— Rég ideje volt annak, hogy ő oly fényesen lakmározott. főleg midőn annak befőzésére Félix felállott és néhány pillanat mulva egy kis kosár korai nagyszemű földipérral tért vissza, hogy azt együtt fogyasztszák el.

— Általába véve, ez Zillának nevezetes nap volt, olyan, melyet sohasem lehetett elfelejteni, melyre egész életében sohasem szűnő hálával és örömmel gondolt-vissza.

Este volt, midőn Zilla a Gutter utcában érkezett. Ez az utca a nap folyamában eléggé csendes volt, de mihielyt sötétetni kezdett, a csendesség megszűnt és az a lármá foglalta el a helyét, mely az éjszakákat gyakran oly borzasztóvá tett.

A részeg férfiak káromkodása és duhajkodása, a veszekedő asszonyok éles hangja, vagy a megrémült gyermekek sikoltozása. Az estéli zajongás javában folyt, midőn Zilla haza fele sietett.

— A lámpákkal kivilágított bódékban a sült hal, gyümölcs és vetemény már ki volt rakva. Az asszonyok azok körül gyülekeztek, vacsorájukat hosszas alkudozással bevásárolva, miközben hangos és nem mindig harmonikus hangjéssel tereferáltak egymással.

Egy korszma aajtánál két részeg ember czivakodott. Zilla megrázkodott, midőn mellettük elhaladt. Az utca sohasem látszott eddig előtte oly sötétnek és rondának. A különböző szagok oly undorítóak, az em-

Hatóságilag engedélyezett nagy

Dick Vilmos és Társa

TORDA.

Az összes raktár minden elfogadható árban kiárusittatik.

Géczy István, mint színész. A P. N. írja: A Gyimesi vadvirág, Ördög mátkája, Rodostó, stb. népszerű szerzője, f. hó 17-én, szerdán, mint előadó színész fog színpadra lépni. Székesfehérvárott Kunhegyi Miklós társulatánál lép fel a saját darabjában, Ördög mátkája népszínműben Firtos István szerepét fogja eljátszani. A fővárosból többen rándulnak ez alkalomból Székesfehérvárra az érdekes előadás megtekintésére. Tudvalegyik, hogy Géczy István régebben a vidéken jeles komikus volt s a Gyimesi vadvirág sikere óta a színpadtól visszavonulva, mint író és tisztviselő a fővárosban tartózkodik.

Bartha Miklós sajtópöre.

Kolozsvár, decz. 15.

Ma d. e. 9 órára tűzte ki a kolozsvári törvényszék a Bartha Miklós által Halász Lajos nagyváradi szerkesztő ellen, becsület-sértés és rágalmazás miatt indított sajtópér tárgyalását.

A tárgyalást szombatról el halasztoták hétfőre, mert Halász Lajos orvosi vélemény szerint ideges szív dobogás, izgatottság és zsába miatt nem jelenhetett meg. E betegségeket Szalontán, a képviselő választás izgalmai alatt kapta a volt képviselő jelölt.

A kolozsvári kir. törvényszék az elmaradás okát nem vette figyelembe. Ellenkezőleg felhívta a nagyváradi törvényszék vizsgáló bíróját, hogy Halász Lajost vizsgálta-e meg a törvényszék orvosa által és ha egészsége kockáztatása nélkül ide szállítható, gondoskodjék elővezetettéről, hogy ma d. e. 9 órakor vele a tárgyalást megtartani lehessen. A vizsgáló bíró Nagyváradról szombaton azt jelentette, hogy Halász Nagyváradon van ugyan, de nem tudja meg találni, hogy orvosilag megvizsgálthassák.

Ekkor a kolozsvári kir. törvényszék a nagyváradi rendőrséget hívta fel, hogy Halász Lajos elővezetése iránt azonnal intézkedjék.

A nagyváradi kir. törvényszék tegnap d. u. 4 óra 45 perczkor a következő expressz sürgőnyt intézte a kolozsvári kir. törvényszékhez:

Halász Lajos beteg. Elővezetése nem foganatosítható.

Miután azonban Halász Lajost a vizsgáló bíró idézése lakásán nem találta, ebből azt követezteti a kir. törvényszék, hogy annyira mégsem lehet beteg, hogy Nagyváradtól—Kolozsvárig fűtött kocsiban az utat ki ne bírja.

S miután a két év óta huzódó perben már a *harmadikban* kitűzött tárgyalás is Halász meg nem jelenése miatt nem volt megtartható; ezáltal a legszigorubb eljárás fogja alkalmazni a kolozsvári kir. törvényszék, hogy tekintélynek érvényt szerezzen.

Halász Lajost Nagyváradon rendőri felügyelet alá helyezte. Azonkívül expressz táviratban elrendelte a kir. törvényszék, hogy a vádlottat azonnal vezessék elő.

Ha netalán Nagyváradot elhagyná, nyomban elfoják rendelni országsszerte a köröztesét.

Holnap délelőtt 10 órára új tárgyalást tűzött ki a kir. törvényszék.

Miután ezt is csak a vádlott jelenléte mellett tarthatják meg, kérdés, hogy vajon megtartható lesz-e ezen immár 5-ik napra elhalasztott tárgyalás, vagy nem?

MINDENFÉLE.

— decz. 15.

— **Ingyen kenyér.** Még a gyűjtőveket nem küldhette szét a bizottság és a nemes szívi adakozók sietnek minden felhívás nélkül is a nyomor enyhítésére,

Igy érkezett ma a bizottság pénztárnokához postán városunk első kerületének képviselőjétől *Hegedűs* Sándortól, ki mindig az első között jelentkezik, midőn e város polgárságának támogatásáról van szó, 50 korona; *Wass* Albert 30 koronát, *Merza* Lajos v. törv. biz. tag 40 koronát; *Engel* Gábor dr. a Karolina kórház igazgatója 10 koronát és *Dobál* Antal az ügyvédi kamara elnök 30 koronát küldött.

Fogadják e nemes adakozók a bizottság hálás köszönetét.

— **Személyi hír.** Dr. *Bartók* György ev. ref. püspök fontos egyházi ügyben tegnap délből Budapestre utazott, honnan a következő szerdán tért haza.

— **Városi közgyűlés.** Ma délutánra hívta össze Szvacsina Géza polgármester a városi bizottság tagjait közgyűlésre. A közgyűlés előreláthatólag több napig el fog tartani, mert a többiek között tárgyalásra kerülnek:

A jövő évi költségvetés.
A városatyák szaporítása.
A város idegenforgalmának emelése.
A Hefi-ház megvétele.
A rendőrlégénység létszámának felemelése.

Választások: az 1903-ik évre terjedőleg: a (jogi) szakbizottság 2, a (pénzügyi) szakbizottság 1, a (tanügyi) szakbizottság 3, a (rendészeti) szakbizottság 1, a közmunkabizottság 1, az igazgató választmány 5, a számonkérőszék 2, az esküdtek alaplajstromát készítő bizottság 2, az esküdtek szolgálati lajstromát megállapító bizalmi férfiak 6 tagjára és a két loavató bizottság egy-egy elnökére, az 1903—1904. évre terjedőleg: a közigazgatási bizottság 5 tagjára.

— **Hideg a színházban.** A színházi fűtőmesternek fűtő-kályhája előtt egy lát-szik nincs tudomása arról, hogy odakünn 20 fokos dermesztő hideg fagyaszt csontkeménységigvé mindent. Estéről-estére hűvös házban kénytelen a közönség végig nézni az előadásokat, különösen az utóbbi időben. Szombaton este például annyira fűtetlen volt a színház, hogy a felső kabinát bátran eltűrhetjük magunkon. Jó lesz tehát gondoskodni, hogy a fűtőmester kellő diszinkciót tegyen a „hideg” és „meleg” fogalmak között, nehogy ez is egyik oka legyen aszínházi referádákban oly sokszor felpanaszolt „kongó üresség”-nek.

— **Vármegye közgyűlése.** A Kolozsvármegye köztervényhatósági bizottsága december hó 20-án (szombaton) d. e. 10 órakor Kolozsvárt a vármegye székháza gyűléstermében tartja teli rendes közgyűlését. A közgyűlésnek fontosabb tárgyai lesznek: Név szerinti szavazással elhatározása annak, hogy a közigazgatási és gyámpénztár kész pénzkészlete, mely pénztáratételeknél helyeztessék el, ezzel kapcsolatban a Kolozsvári Népbank és a Koronabank kérése pénz elhelyezés iránt.

Alispáni előterjesztés az új ügyviteli szabályok értelmében a hivatalos órák megállapításáról.

Alispáni előterjesztés, a számvéveség és pénztár államosítása folytán a kir. kincstárnak átadandó butorok tárgyában.

Választások és pedig: a) a közigazgatási bizottságba 5 tag. b) az igazoló választmányba 5 tag. c) A Kolozsvárt, B.-Hunyadon és Tekében működő 16-álitási bizottságokba 1—1 elnök. d) A közési számadás vizsgáló gyűlésekbe járásonként 1—1 elnök.

— **Óltárszentelés.** A kolozsvári róm. kath. plébánia templomnak ujonnan restaurált főtárlát tegnap délelőtt nagy ünnepélyességek között szentelte fel gróf Majláth Gusztáv püspök, a ki teljes püspöki ornátusban a papság kíséretében reggel 9 órakor harangzugas között vonult be a templomba, s végezte a papság segédlete mellett az oltárszentelési szertartást, melynek végeztével ugyancsak ő szolgált az ünnepélyes nagy misét. Délután 6 órakor litánia volt, mely után a püspök tartott óriási közönség jelenlétében nagyhatású szentbeszédet.

— **Szeged akolozsvári Mátyás-szobornál.** A szegedi Napló írja: Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, mely az alsóvárosi népkörből indult ki, hogy a jövőben a szegediek nagyobb szabású átrándulást terveznek Kolozsvárra Mátyás király szobrához. Az alsó városi ifjúsági egylet programjához híven már a titeli pihenő időt is felhasználja s ismeretterjesztő előadásain két ünnep délutánt szentel a Hunyadiak korszakának ismertetésére. Ezek egyikét most vasárnap, december 14-én délután négy órakor tartja meg az alsóvárosi népiskola emeleti nagytermében.

— **A trónörökös nejének rangemlése.** A Reichswehr értesülése szerint udvari körökben biztosra veszik, hogy Hohenberg Zsófia hercegnőnek, Ferencz Ferdinánd főherceg nejének rangját legközelebb emelni fogják. Az eddigi ugyanis hivatalos alkalmakkor, miután a rangban legfőbb volt, a többi hercegnő után következett. A rangemelés annyiban fog ezen változtatni, hogy a jövőben Hohenberg hercegnő közvetlenül a főhercegnő után fog következni.

— **Az egyetem szülészeti tanszéke.**

Bpseről írják: A tudomány-egyetem tanácsa szombaton tartotta meg az évi második rendes ülését. Az I. számú szülészeti és nőgyógyászati tanszék betöltésére vonatkozólag a tanács egy hangulag elfogadta az orvostudományi karjavaslatát, s ez alapon a Kémarszky tanár elvált tanszékére első helyen Bárony János drt, második helyen Szabó Dénes drt, és harmadik helyen Velitsch Dezső jelölté.

— **Székel Szövetség.** A Marosvásárhelyi Székely Társaságból mozgalom indult az egész hazánál a Székely Társaságok Szövetezése ügyében. Célja e mozgalomnak a megalakult társaságok közös és az eddigien hatékonyabb foglalkoztatása. Egyik közelebbi gyűlésben elfogadták az erre vonatkozó alapszabálytervezetet is. Eszerint Marosvásárhelyt központi irodát létesítenek, melyszakközlönyt is ad ki. Ezt a közlönyt a társaságok ingyen kapják s az kizárólag székel ügyekkel foglalkozik. A tervezet közelebb küldik szét a Székely Társaságoknak, hogy véleményét mondjanak róla. Ha a tervezet visszaérkezik, végső szövegezzel megerősítésre terjesztik föl.

— **Elhunyt egyetemi tanár.** A magyar tudományos világot gyász érte. Kerégyártó Árpád nyugalmazott egyetemi tanár, európai híri történettudós ma, nyolczvannégy éves korában meghalt.

— **Új gyógyser az epilepszia ellen.**

Három betegség van, a melylyel szemben az orvosi tudomány egészen tehetetlen: a tüdővész, a rák és epilepszia. Az orvosok közt, tudományos körökben föl-fölmerül időnkint egy-egy új gyógyszer föltalálásának híre, a mely a szerencsétlen betegekben új reményeket ébreszt, de csakhamar bebizonyul, hogy a remény hiábavaló volt: a tudomány tévedett; a tudomány hatástalannak bizonyult. Még mindenki emlékszik arra a szenzációra, melyet Koch Róbert tuberkulinjának fölfedezése keltett s a nyomban rákövetkező szenzációra, a mely keletkezett, mikor bebizonyult, hogy a tuberkulin hatástalan. A rák gyógyítását is sokan megkísérelték már. Most az epilepszia gyógyításáról beszélnek tudományos körökben. Oehl, pétervári orvostanár találta föl. A híradás szerint agyvérő-anagból készült, neve „Cerebain.” A föltaláló tartott róla fölolvasást egy pétervári orvosi egyesületben s fölemlítette, hogy az új gyógyító anyaggal sikerült neki sok, nagyfokú epileptikus beteget meggyógyítania. Az orvosi tudományt a sok új gyógyszer, a mely eddig hatásosnak nem

bizonyult, skeptikussá tette s egyelőre kísérletet tesznek a világ különböző klinikáin epileptikus betegeken. De a sikerről eddigelő hírek nem érkeznek.

— **Kivégzett gyilkos, aki él.** Európai szenzáció volt annak idején az a gyilkosság, a melynek Szófiában *Simon* Anna magyar származású demimonde volt az áldozata. A szépségéért körülrajongott lányt *Bojcssev*, bolgár gárda-kapitány gyilkolta meg, akit hivatalos értesítés szerint fel is akasztottak, akik a Balkán viszonyokkal ismerősök, nem sok hitelt adtak a kivégzésről szóló hivatalos értesítésnek, s szélbelen rebesgették, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem, akinek a kapitány kedves embere volt, megszöktette a gyilkos Bojcssevet s egy rabot akasztatott föl helyette. Most aztán szenzációs fölfedezés teszi újra emlegetté a halottnak hitt kapitány nevét. Iferics Kládó volt bolgár államférfi nevére 200.000 frankos váltót hamisítottak. Tettesként Borován István ruszuczi földbirtokost tartóztatták le, a ki büntetésül Bojcssev kapitányt nevezte meg. Bojcssev Berlinben tartózkodott s onnan Budapestre szökött. Keresésére két bolgár detektív érkezett a fővárosba.

— **A merénylő kakas.** A suczawai kerületi kapitányság egyik tisztviselőjének, Pleot Ignácznak felesége furcsa merényletnek lett áldozata. Pleotné elfogott udvarán egy tyukot s a rikácsoló állatot be akarta vinni a konyhába; alig haladt azonban néhány lépésnyire, reá támadt a kakas. A dühös állat fejére röpült urnójának és vadul csapkodta fejét a csőrével. A megremült nőnek jóformán védekezésre is alig jutott még ideje, mikor a kakas vadul nekivágott egyenest a szemének. A sérülés olyan súlyos volt, hogy Pleotné szeme néhány pillanat alatt kitolyt. Jajveszékeltésre előfutott a ház népe, de ügyvel-bajjal sikerült csak kiszabadítani a veszedelmesen sebesült a vérengző állat karmaiból. Pleotné egyik szemévelágát teljesen elvesztette s szerenczénél beszélhet, ha a másikat sikerül majd megmentenie.

— **Méregkeverő korszmáros.** Chopman londoni korszmáros házban csaknem minden esztendőben volt egy-két halálozás. A minap is hirtelen halálal halt meg egy pinczérnője, a kinek állítólag viszonya volt gazdájával. Az eset gyantut keltett s a már eltemetett leányt exhumálták. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy halálát arzénmérgezés okozta s a további exhumálások után kiderült, hogy a korszmáros rég elhunyt első és második feleségét is arzénal pusztították el. Chapman tagadta bűnét, de valomása oly zavaros volt, hogy tüstént le-tartóztatták.

— **Kínese a tenger fenekén.** Pireuszról jelentik, hogy ottani körökben nagy mozgalom indult meg az iránt, hogy Xerxes híres hadiflötáját, mely tudvalegyik kétezerhadioszáz esztendővel ezelőtt a perszakkal folytatott tengeri ütközet alkalmával Salamis mellett elsüllyedt, a tenger fenekéről a felszínre hozzák. A kutatás iránt maga a görög kormány is nagyon érdeklődik s már is megbízott egy kiváló mérnököt, hogy le-tesítsen egy vállalatot és a kutatást mihamarabb kezdje meg. A buvár munkálattal megbízott mérnök ugyanis egy olyan készüléket talált fel, melylyel a hajó fedelzetéről lelatálni a tenger fenekére, sőt fényképfelvételek is eszközölhetők a segélyével. A felatláló mérnök most készülékével a külső görög szigetcsoporthoz Pompeuszok el-süllyedt hajóját keresi, melyben tudvalegyik az atheneiktől elvett tömérdek kincs van elhelyezve. Pompeuszok e hajója 1950 évvel ezelőtt süllyedt el. A kutatásokra az vezette a görög kormányt, hogy nagy viharok után a partokon nem egyszer találtak a régi idők-ből való hajázási eszközöket. Az é dekes kutatások iránt egész Görögországban élénk érdeklődéssel viseltetnek.

— **Tilos a dohányszás.** Olasz lapok közlik az olasz karabinieri főparancsnokság rendeletét, mely megtiltja a carabinieri tiszteknek, hogy szolgálat közben, hivatalokban és közhelyeken dohányozzanak. A dráki rendelet értelmében ilyenformán a tisztok csupán otthon dohányozhatnak. A közlegényeket különben ugyanilyen rendelet sújtja, csak hogy az már sokkal régebbi keletű: 1822-ben bocsátották ki. Az olasz ember ugyan általán véve nem rabja annyira a dohánynak, mint más emberfia, mégis kérdés azonban, nem támad-e majd vihar ennek a rendeletnek a nyomán?

— **A pap tojása.** Kóburgból tréfas történetecskét írnak, amely állítólag egyik szenzációs találat esett meg a napokban. A falu lelkesének ugyanis szemet szurt, hogy közvetlen szomszéda nem javították ki a kerítést s az egész környék majorsága az ő kertjében ad egymásnak találkozót. Egy napon különös ötlete támadt a papnak. Két tojást küldött mindegyik szomszédjának, azzal a magyarázattal, hogy azt az ő kertjében tojták a tyukok. A tréfa hatott. A szomszédok másnap sietve szögezték be kerítésüket, hogy a tyukjaik véletlenül ne a pap kertjébe menjenek megint tojni.

— **Házasság Japánban.** Eddig egy ország volt, a hol a leányoknak nem kellett félniük attól, hogy pártában maradnak: Japán. Itt ugyanis országos törvény volt, hogy minden férfinak kötelessége volt a harminczhatodik életéig megmősnülnie. A ki a házasság életét leküzdhetetlen ellenérzésből ezt nem tette, azt a közhatalóság hivatalból házassította össze valamely nővel. Ez persze sok bajnak, kellemetlenségnek, sőt sok boldogtalanságnak is kuforrása volt. A kötelező házasság nem mindig lehetett boldog. Ehhez a törvényhez képest a nőtlenek megadóztatása, mint némely országokban divik, valósággal eltörpül jelentőség dolgában. Japán, amely már évtizedek óta a civilizáció utján halad, most ezt a törvényt császári rendelettel eltörölte. Japánban sincs tehát többé kötelező házasság.

— **A kigyólakoma.** Rochesterben az Egyesült-Államokban nemrég ebédre hívta meg barátait egy természetbúvár, de az étlapot úgy állította össze, hogy a kigyók izlettességét bebizonyítsa. Eredetileg az volt az eszméje, hogy csörgőkigyókat fog különböző ízletes módon elkészítve betálatni, de utóbb annyira belemelegedett a dologba, hogy végre a következő menüt állította össze: Vizi-kigyó szilva, olajbogyó, reték és uborkával. Vajban sült csörgőkigyó. Tigriskigyó tojás-mártással. Sült óriáskigyó. Kaviár-kenyérkék, új borsos, fiatal hagyma, saláta, jeges krém, sütemények, pezsgő, kávé, szivar. Ezt az ebédet Davies Henry denveri tanár tiszteletére adták, aki a csörgőkigyóknak nagy barátja. A kigyólakomán tizennyolcz meghi-

vott vett részt, hogy a különféle kigyókat mint csemegét megismerjék, de a gazda egyéb jó falatokról is gondoskodott. A disztés egészen stilszerű volt. Az asztalon üveg alatt pompás csörgőkigyó-példányok és egyéb ki-tömött küllök ékeskedtek virágok között. Az étterem falán kigyóbőrök lógtak. A vendégeknek nagyon ízlett a kigyópecsenye. Olyan jónak találták, mintha csirke vagy borjухust ettek volna.

— **Új birtokrendező mérnök.** Marosfalvi Barabás Miklós e hó 13-án tette le a birtokrendező mérnöki vizsgát jó sikerrel.

„Kazár földön”, Bartha Miklós könyve megrendelhető az „Ellenzék” kiadóhivatalában. Ara: 2 korona.

Mulatságok.

◀

Teaest az Egyetemi Körben. Az Egyetemi Kör ifjúsága tegnap este diszgyűlést tartott a kör olvasótermében szépszámu közönség jelenlétében. A diszgyűlés keretében volt jólsikerült felolvasás, ének, zene és szavaltat szám. *Benke* Antal önképzőköri elnök szíves szavakban üdvözölte a megjelent közönséget s aztán kifejtette az önképzőkör nemes és művelő hivatását. Utána Várady *Bartha* Gyula lépett a dobogóra s nagy hatással szavalt el Farkas Imrénének a „Vén cigány” című melódramáját, melyet zongorán kísért *Közeghy* Andor. Szellemes apróságokat olvasott fel *Szánthó* Vitus. Sok érzéssel szavalt el Indali Gyulának a „Nővér” című költeményét *Csorba* Rezső joghallgatós. Az elismerő tapsokra ráadásul is kellett szolgálnia. Gyönyörűen énekelt egy műdalt s szép dalokat *Regolius* Frigyes. A zongora kíséretet *Bartunek* Gyula szolgáltatta. Már megjelenésével is viharos derűtséget keltett *Szondy* István, ki módfelett ügyesen, jóízűen s ellenállhatatlan kedvességgel szavallta el Gabányinak a „Tót táncmester” című monológját. A közönség már-már hozzá kezdett az öltözködéshez, midőn *Benke* Antal szívesen látta a közönséget teaestére. Megindult erre a vidámság, terefere, mulatozás. Muzsikális ifjak rágyújtottak tüzes magyar nótákra, sőt időközben még cigánnyról is gondoskodtak — s a jelenvoltak tánczra perdtültek. Járták pedig a tánczot késő éjjeli órákig; pezsgő, vidámság, széles jókedv, fesztelenség uralkodott, mindvégig melynek előmozdításán sikeresen fáradoztak a derék egyetemi polgárok. Névsort a teaestén közlemulatságok ottmaradtokról azért nem közlünk, nehogy irigységet keltsünk fel azok részéről, kik nem fogadták az elnök magyaros vendégszeretettel mondott marasztaló szavait... Mert az irigység indokolt lenne!

*

A székelyföldvári Olvasókör és Erkölcs-nemesítő egyesület 1902, december hó 26-án az állami iskola helységében saját könyvtára, részint az iskola könyvtára javára Batyus jellegű, jótékonycélú, zártkörű táncsztyelt fog rendezni. Védnökök: Gr. Zichy István, Demeter Zsigmond, Donhoff József, Magyar Károly urak.

Gyászrovat.

➤

Páll János városi polgár, városi képviselő tag, az ev. ref. egyház presbitere, a földész dalkörnek 13 éven át buzgó elnöke, stb. meghalt.

Közzgazdaság.

➤

Gabona-árak:

Kolozsvár, december 11.

A mai hetivásáron a gabonaárak a következők voltak:

Buza	mmként	kor. fil.	kor. fil.
Rozs	„	11 60	12 —
Ó Törökbuza	„	13 60	13 80
Új Törökbuza	„	11 20	11 40
Takarmány árpa	„	10 80	11 —
Árpa jobb	„	11 80	12 —
Zab	„	10 40	11 —

érte mind m. mázsánként, vaggon áru és a helyi vasut állomásnál átvéve.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefontudósításai és sürgőnylevelei.

➤

A kisázsiai örmények sorsa.

Budapest, decz. 15.

A kisázsiai örmények ügyében szíkebbkörű értekezlet volt tegnap a képviselőház egyik termében. Az értekezleten gróf *Zichy* Jenő elnökölt s részt vett azon a közélet számos kitűnősége, a többiek közt gróf *Apponyi* Albert, *Berzevichy* Albert, báró *Daniel* Ernő, gróf *Kardosonyi* Aladár, valamint a képviselőháznak számos tagja.

Gróf *Zichy* Jenő megnyitván az értekezletet, felemlítette, hogy európa-szerte nemzetközi mozgalom indult meg az örmények üldöztetésének, a hajmeresztő mézszárlásoknak és zsarolásoknak beszüntetése érdekében, a melyek kisázsiai Törökországban évek óta folyton történnek. Figyelmébe ajánlotta a jelenlevőknek *Piere Quillard* a Pro Armenia

főszerkesztőjének előadását, a ki mint a nemzetközi bizottság kiküldöttje, ősmertetni fogja az uralkodó állapotokat.

Piere Quillard behatóan ecsetelte a törökországi örmények szomorú helyzetét és hivatkozik a diplomáciai okmányokban (kék és sárga könyvek) felsorolt adatszóra. A hajmeresztő kegyetlenkedések egész sorozatát adja elő, melyek 1894—1896-ig ott elkövetettek.

Az előadó több érdekes esetet mondott el, a midőn a francia kormány intervencziója, a melyet az összes pártokhoz tartozó parlamenti tagok idéztek elő, megakadályozta a tervezett mézszárlásokat. De ezek az intézkedések, mint az előadó hozzáteszi, csak palliatív eszközök és az örmény nép megmentése csak a berlini szerződés 61-ik cikkének megvalósítása után érhető el, még pedig meg kell ennek történnie egy Törökország, mint egész Európa érdekében kéri az értekezlet tagjait, hogy ebben az irányban Magyarországon is indítsanak akciót és alakisának egy bizottságot, mely a nemzetközi akciót itt támogatja.

Gróf *Apponyi* Albert szözlalt fel ezután és kijelentette, hogy párisi nemzetközi bizottság kiküldöttje által az imént előadott tények igen szomorúak és a maga részéről is kíváncsi tartja, hogy a magyarok csatlakozzanak az örmények érdekében megindult mozgalomhoz.

Rövid eszmecsere után gróf *Zichy* Jenő kijelentette, hogy kedde, e hó 16-ára egy nagyobb értekezletet fog egybehívni, a melyre a parlament és az alkalmat tárgyalás alá kerül majd egy nagyobb akciót bizottság megalakításának kérdése is.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Miniszterek Bécsben.

Bécs, nov. 15.

Széll Kálmán miniszterelnök szombat este egy napi tartózkodásra ide érkezett. A magyar kormányelnöknek bécsi útja a függő gazdasági kérdésekkel van összekötöttesben. A miniszterelnök 10 órakor a Burgba hajtatott, ahol őt ő felsége másfél órai kihallgatáson fogadta. A kihallgatás után Széll Kálmán visszatért a Bankgassei magyar házba, ahol Körber osztrák miniszterelnök látogatását fogadta. Délután gróf *Goluchovszky* külügyminiszterrel volt még beszéde, majd a magyar miniszteriumban újra fogadta Körber látogatását. A monarchia két államának vezető kormányférfiai a függő gazdasági kérdésekről hosszabb tanácskozást folytattak, amely után Széll esti fél hét órakor expresse vonattal Budapestre visszautazott, hogy a képviselőház mai ülésén részt vegyen.

Bécs, decz. 15.

Báró *Fejerváry* Géza honvédelmi miniszter ideérkezett. A minisztert akirály ma délből kihallgatáson fogadta. E kihallgatás célját a véderő-javaslatok plenáris megvitatását előkészítő tárgyalásokról való jelentéstételt képezte.

Országgyűlés.

Budapest, decz. 15.

A képviselőház mai ülésén elfogadták harmadszori olvasás után a horvát pénzügyi egyezmény ideiglenes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután a mentelmi ügyeket tárgyalták.

A kérvényekre nem került sor.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

◀

Meghívók:

Táncmulatságokra,
Bálokra,
Estélyekre.
Plakátok,
Körlevelek,
Névjegyek stb.

a leggyorsabban készíttetnek,

az „Ellenzék”
könyvnyomdájában
Szentegyház-utca.

764-1902.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében közhírré teszi, hogy a m.-újvári kir. járás-bírósnak 1900. évi V. 420/1 számú végzése következtében Dr. Popescu György ügyvéd által képviselt Murvai István javára m.-újvári Hinteraner Károly és neje ellen 480 K. s jár. erejéig 1901. évi január hó 16-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 149 kor.-ra becsült költözési ingóságok, u. m. egy gyász kosci, 8 koporsó, és különböző házi butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek m.-újvári kir. járásbírósa 1902 évi V. 4307/1. számú végzése folytán 480 kor. tökéletesítésének esedékes 5 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 46 kor 45 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Marosújvárt végrehajtást szenvedők lakásán 1902 évi december hó 19-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kikiáltatik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le gye felül foglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Maros-Ujvárt 1902 évi december hó 3. napján.

Dergán János,
kir. bír. végrehajtó.

Legszebb karácsonyi ajándék

1320 3—*
Mercurbank

karácsonyi sorsjegyesorozatja.

250,000 kor. nyerhető!

1 Jótékonyeztető államsorsjegy ára 4.— kor.
1 Jótékonyeztető államsorsjegy „ 10.50 „
1 negyed osztályosorsjáték „ 8.— „
22.50 kor.

A három együtt csak 20 korona.

Megrendelések postautalványon

MERCURBANK Budapest (Mercurpalota),
IV., Váci-utca 37.

Hirdetések

a legolcsóbb árban
felvételnek a kiadó-hivatalban!

**Székely borkereskedés
részvénytársaság**

Székelykeresztúron tiszta finom zamatu
borokat árusít

jutányos árakban.

A közönség saját érdekét védi
meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai:

Asztali	1901 évi 40 fill.
Asztali (szénávéresi)	1901 „ 48 „
Finom asztali	1895 „ 52 „
Pecsenye	1892 „ 56 „
Schiller (piros)	1896 „ 52 „
Rácz ürmös (óborral feltöltve)	56 „
Rózsamáli	1896 „ 64 „
Rizling I.	1890 „ 90 „
Rizling II.	1896 „ 72 „
Leányka	1890 évi 1-20 fill.

Életrevalóság, becsületbeli dolog meg-
becsülni, pártolni a nagyközönség érdekét
szolgáló intézményeket, élettelenség, gyá-
moltalanság ellenkezőit cselekedni. 1328 2—3

**Ruhafestést,
Ruhatisztítást,
Fehérnemű mosást,
Agytoll fertőtlenítést**

a legolcsóbb árak mellett elvállal

DÁVID ÖDÖN

vegyszeri kelmefestő, ruhatisztító,
ágytoll fertőtlenítő és gőzmosó gyára

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 86—88 sz.

Elvállaló iroda: Telefonszám 495.
Unió és Rózs-utca sarkán. ! Vidéki munkák a leggyorsabban el-készíttetnek.

Arjegyzekeket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Erdélyrészi

Ingatlan és jelzálog forgalmi és adásvételi intézet
KOLOZSVÁRT, Sétátér-utca 6. sz.

Eszközül törlesztéses kölcsö-
nököt földbirtokra és bérházakra
10—50 év közötti időre 1000 ko-
ronától a legmagasabb összegig
4 1/2 százalékra.

Kölcsön eszközítéséhez bemu-
tatandó, a hit o teleknyvi
kivonat és kataszteri birtokívi
másolat.

Levélbeli megkeresésekre
azonnal vásároltatik.

Keresetnek. Földbirtokok meg-
vételre és bérletre.

Eladók. Nagyobb és kisebb föld-
birtokok, és házak.

Házasság közvetítés. Egy- a
sabb körökhöz tartozó uri egyén
által szigorú titoktartás mellett.

Előjegyzésben vannak 20—
200 ezer koronáig hozományul,
előkelő családhoz tartozó nők.

Csim meg tudható feletti intézetnél, a holis min-
dennemű felvilágosítás megadatik.

Jelentkezhetnek magasabb rangú állami és magán
tisztviselők, földbirtokosok, független állásu urak és
katona tiszték.

1237 21—

Oh jaj!

**Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásnak**

Egger 1268 5—26

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“

gyógyszertár
BUDAPEST, VI.,
Váci-körút 17.

Éljen!

Kapható:

Kolozsvár, Csász Dénés Dr.
Dávid József,
Gyógyszertár az Egy-
szarvúhoz,
Halász Jenő,
Hintz György Dr.,
Székely Miksa,
Tanács József,
gyógytárakban.

Kolozsvár, Wolff János örökösei.
Gergely Ferencz utóda,
Burger Frigyes
droguistáknál.

Mező-Örményes: Magassy László.
Torda: Böhm Gusztáv gyógy-
szertárakban.

Egger mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított

MATUTSEK JOZSEF

férfi-, női és gyermek-czipész üzlete

Kolozsvár, Főtéri Státus-palota 3 sz.

Ajánlja dúsán ellátott általán legjobbnak elismert

Czipő-raktárát a helyi és vidéki
t. közönségnek.

Megrendelések
beküldött mér-
ték vagy lábbeli-minta után a legjobb anyag-
ból és divat szerint lehetőleg gyorsan tel-
jesíttetnek. 901 60—x.

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 3 szám.

1902 december 14-től december 20-ig.

Spanyolország

Leon, Loyola, St.-Sebastian stb.

Uj sorozat minden vasárnap.

Minden nap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is)
reggel 10-től 12-ig délután 2—10.

1182. 66—x. **Az igazgatóság.**

KOLOZSVARI**Takarékpénztár és Hitelbank**

RESZVÉNYTARSASAG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 korona 89 fillér.

Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és
folyószámlákra K. 9.011.613-20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.
saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fo-
gad el könyvecskékre vagy folyószámlára és
azokat felmondás nélkül fizeti vissza.
Váltókat, utalványokat, checkeket és
kisorsolt értékeket legolcsóbb feltételek mellett
számítol le.

Jelzálogos kölcsönöket előnyös
törlesztési módzatok mellett nyújt kolozsvári
házakra és földbirtokokra.

Előleget ad értékpapirokra.

Értékpapirokat, érmekeket legelőnyö-
sebb árfolyamon vesz és elad saját és idegen
számlára.

Zálogháza (bejárat a király-utca felől)
délelőtti 8—12-ig, délután pedig 3—5-ig áll a
közönség rendelkezésére és előleget ad éksze-
rekre és ingóságokra.

Aruraktáraiban (a pályaudvar mel-
ett) igen jutányosan és szakszertien kezeli a
betárolt árakat és azokra a legelőnyösebb fel-
tétel mellett előleget ad. 74. 97—*

Ugyanott

The Gresham Életbiztosító Társaság
Vezérigynöksége.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

Mátyás- király emléktárgyak.

Diszmagyar ékszerek készítése
valamint régi ékszerek renoválása.

Sárga János ékszerész műtővös

KOLOZSVART Mátyás király-tér 13 sz.

Dusan berendezett raktárában Arany ezüst és drágakő ékszerek, ezüst neműek nagy választékban
valamint régiségek és erdélyi ötvös mű különlegességek.

Külön osztály a legújabb angol, francia, Württembergi, Berndorfi különlegességekből
disztárgyak, evő eszközök, kosarak lyrandolok, tálerók, szobrok stb.
a nagyforgalom által. 717. 172.

Rendkívül olcsó árak!! Pontos kiszolgálás!!

Minden egyes kenyér horgony jeggyel van ellátva.

Horgony rozs-kenyér.

Egészségügyi szempont-
ból kifogástalan és a
legjobb ízű kenyér.

Van szerencsém a b. közönség figyelmét felhívni a sütödémben
készült **kiváló minőségű és ritka jóízű**

házi rozs kenyérre,

mely naponta frissen a **Deák Ferencz-utca 10 sz.** alatti üzletben és
Széchenyi-té 9. sz. alatt levő sütödémbe kapható.

A tulajdonos.

Minden egyes kenyér horgony jeggyel van ellátva.

Alapított 1846.

15% engedmény

társulatoknak és intézeteknek **Kassovits Fülöp**
a határozott szabott árból

Magyarországon a legnagyobb

férfi, fiu- és gyermekruha áruház!

Ugy kész, mint mérték után kapható Mátyás király-tér 30. szám.

(Bánffy-palota mellett.)

3—8

Karácsonyi és ujévi Vásár.

Karácsonyi Vásár.

Fölhalmozott raktárom apasztására kará-
csonyi vásárt rendezek a nagybecsült
vevőim által elismert legjobb fajta fehérne-
müimből.

Kiváló olcsók míg a raktár tart férfi háló
és nappali ingek, lábravalók, nyakkendők és
zsebkendők, selyem és posztó blusok, selyem és
posztó alsó szoknyák és még sok czikkék mik
nagyon alkalmasok karácsonyi ajándékokra.

Nagy raktárt tartok valódi Smirna argaman
axminster és velvett szőnyegekben.

A selyem blusokból és szoknyákból
a legújabb Párizsi modelim megérkeztek.

A nagybecsült vevőim szíves pártfogá-
sát kéri

kiváló tisztelettel

Zsirai Mór,

KOLOZSVÁRT, Főtér.

Dr. Hintz gyógyszerára mellett.

Karácsonyi Vásár.

Karácsonyi és ujévi Vásár.**BURGER FRIGYES**

gyógyáru-, vegyszer- és illatszert üzlete KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.

A „Karolina országos“ kórház „Vörös kereszt kórház“, a m. kir. államvasutak, m. kir. tudomány
egyetemi intézetek, több betegsegélyző pénzár és vidéki kórház gyógyszeranyag és kötszer szállítója.

Dus raktárt tartok mindenemű e szakmába vágó anyagokból:

Állat gyógyászati szerek
Bel és külföldi gyógyáru különlegességek
Butor tisztító anyagok,
Ecsetek különféle alakban,
Fényképezési vegyi szerek,
Tolltisztítók és rovarirtók,
Gazdasághoz való czikkék
Gyermek táp és ápoló szerek,
Gyógyborok, vaskészítmények,
Gyógyszappanok Berger és Heinrich-féle
Háztartási czikkék, fénysítők,
Italok: Cognac, likör angol rum,
Orosz theák eredeti csomagokban
Padolat festő és fénysítők,
Szivacsok minden fajtában
Vegyi szerek ipari czélokra.

Ajk és arcfestékek, rugok,
Bajuszpedrók, brillantin
Eszék, Földesi, Hajós, Rozsnyai Sihulsky
főle toaletta czikkék,
Fogporok, fogpaszták, fogkefék,
Hajápolók: hajolajok, hajszesz és pomádék
Hajfestő szerek, Regenerator,
Hercegnő mozdóvíz szepül ellen
Hőlgyporok zsíros és zsirtalan:
„Amor“ a legáristlanabb,
Báha Serail, Herbert, Gormandré,
Java, Dobrin, H-rmeim, Leichner,
Lohse, Ki-lhauser párizsi,
Simon, Veloutine stb. minden színben.
Illatszóró üvegek és zsacsok.
Illatszerek Atkinson, Bayley
Crown P rümeric, Gossnel,
Pesse Lubin, Guerlain,
Houbirant, Legrand, Piver
Pinaud, Roger & Gallet gyárosok
legújabb különlegességei.
Kölni vizek valódi Johann M. Farina félek
Köröm ápoló szerek, polisoir,
Pipero szappanok minden illatban,
Szájvizek Amor, Grensil, Kothe, Saliely

Güresér harisnyák,
Gumi ágybetétek színesek,
Gummi övök, (Diana) Pessariumok
Gummi és halholyag különlegességek or-
vosi rendelteté,
Haskötők méret után
Hörmérők minden kivitelen
Irrigatorok üveg és fémből felszerelve,
Irrigator felszerelések külön
Kötözőszerek: Watta, pólya stb.
Léghűtő kerek és szegletes
Seb és körtefecskendők, Catheterek
Sérvkötők méret után
Szopó üvegek felszerelve
Suspensoriumok minden fajtája
Szülésznői eszközök,
Tejsterilizáló készülék Soxhlet tanár féle.

Telefon 250.

Telefon 250.

Gazdaszonyok figyelmébe!

Előírásom szerint gyorsan, olcsón, tisztán lehet mindenféle likört és rumot házilag
előállítani.

Árjegyzékkel szívesen szolgál

BURGER FRIGYES.

1072 9—x.